

Ik lag met mijn schuit op een morgen tusschen de waterlelies, wachtend op 't openen der bloemen. Toen kwam er een oud zwart sterntje aanvliegen, die bleef op een paar meter afstand eventjes bidden, schoot toen neer en pikte iets uit 't water op. Zijn jong kwam schreeuwend achter hem aan, bleef op dezelfde plaats bidden, maar veel langer en schoot ook neer, maar miste zeker zijn doel, want hij herhaalde dezelfde beweging nog tweemaal, aldoor zenuwachtig krijschend.

Intusschen waren twee kiekendieven verschenen, hoog in de lucht en nu ging de oude zwarte stern ook heel gauw de hoogte in, hooger dan de kiekendieven, om die roofvogels te kwellen. De kleine ging mee, even hoog, maar het neerstooten op de groote bruine roovers kon of durfde hij nog niet. Een paar dagen later misschien wel.

Er vlogen ook wel jongen rond zonder ouden in troepjes van vier of vijf en die hadden het altijd heel druk; ze schreeuwden onophoudelijk, hetzij ze elkander najoegen, hetzij ze eendrachtiglijk de insectenjacht beoefenden boven een muggenrijke sloot. Tegen den avond vereenigden deze troepjes zich tot grootere benden en die gingen dan een paar uur lang gezamenlijk de vliegkunst beoefenen.

Over het groote waterlelieveld vlogen ze bij honderden over de nu gesloten bloemen, zoover het oog reikte een wuivend gordijn van witte vogels boven de donkere bladeren en het heldere water, dat de witte avondschemering weerspiegelde. Het was niet één ordelooze troep, maar er waren verschillende benden, die elk voor zich gelijktijdig de bewegingen verrichtten, met een discipline, die maar weinig achterstond bij die der spreeuwen. Nu eens vloog zoo'n troep honderd meter ver vlak langs 't water, dan weer slierde ze omhoog als langs een breede wenteltrap, soms in een lange colonne, dan weer in een breed front of een dichte phalanx.

Buiten het groote verzamelterrein, waren de bewegingen van afzonderlijke troepen het best te bestudeeren. Op 22 Juli lag ik met mijn schuit midden in de Veertig Morgen, dat is de eerste groote plas rechts van de spoorlijn als je van Weesp komt. De treinen hadden al licht op, maar 't was nog helder genoeg om te kunnen zien, dat een troep van acht-en-dertig sterntjes, die hier aan 't evolueeren waren geheel uit jongen bestond.

Het was eerst, alsof ze een aanval op de „Piet Lels” wilde doen, zoo eensgezind kwamen ze krijschend op mijn bootje af. Maar ze vlogen bot over mij heen tot aan de spoorlijn, maakten daar rechtsomkeert, zwenkten rechts en zwenkten links en gingen eindelijk langs een schroeflijn de hoogte in. Het leek werkelijk alsof ze klommen langs een heel groote wenteltrap.

Eindelijk waren ze zoo hoog, dat de heele troep

niets anders leek aan een stippelevlekje op den helderen hemel. Dat was eerst nog recht boven de Veertig Morgen; maar weldra dreef het westwaarts af, hoog boven de roode en groene lichten van de spoorlijn. Ze waren zoo hoog, dat ze stellig het avondrood konden zien glimmen boven den rand van de Noordzee en daar ze na een groot half uur nog niet terug waren, vermoed ik dat ze ook doorgevlogen zijn, om aan 't Noordzeestrand de groote troepen te helpen vormen, die vandaar de tocht naar 't Zuiden aanvangen.

Den volgenden avond zag ik een troep van een-en-vijftig stuks op dezelfde manier verdwijnen en dat gaat zoo weken lang voort, avond aan avond.

Toen ik om tien uur terugroeide naar het visschershuis, ging ik in het donker nog even door het waterlelieveld. Op ieder blad zat een zwart sterntje te slapen. Bij de nadering van de boot schrikten ze op; je kon ze in de duisternis nog net in troepen zien rondvliegen, laag langs het water in een kring, om weer op hun rustplaats terug te keeren. Dat duurde zoo wel een kwartier lang, terwijl ik stevig voortroeide.

Ze slapen daar op die waterlelieblaren rustig en veilig. En wanneer 't soms onverwacht gaat waaien, dan tilt de wind zelf den rand van 't blad op om een tochtscherm te maken voor de rustende vogeltjes.

JAC. P. THIJSSSE.

IN DE VLAAMSCHE KEMPEN.

Dezen zomer ben ik voor studie van teekenen en schilderen, naar een dorp in de Vlaamsche Kempen met mijn meester meegegaan. Hij had een vorigen zomer daar al gewerkt en had al maar tegen me gezegd, dat het er toch zoo mooi was, en dat ik zelf wel zou zien hoe mooi.

De reis was erg vervelend. Maar als de trein met donderend geroffel over de groote rivier-bruggen reed, het water woelend kolkstroomend diep beneden, vergat ik de narigheid voor een wijle. Want dan was in dezen zachtgrijzen mei-morgen heerlijk om te zien de rivier, die met zijn breed zilvergrijs oppervlak door het wijde landschap verkronkelt.

Toen ik eindelijk op het stationspleintje stond, zag ik alzo het hotelletje, dat mijn vriend me als goedkoop had aanbevolen. Ik wilde daar enkel twee dagen blijven, om in dien tijd een kosthuis te zoeken in een boerderij.

Na het middageten ging ik maar rondloopen. Ik raakte opgetogen. Begin Mei is het weer stil en zomersch. De huizen in de breede dorpsstraat wit-

gepleisterd en daarlangs aan weerszijden een rij kleine kastanjeboomen, zacht-helgroen hun lente-

flapbladen tegen dat blank. De lucht wit-blauw. Een weg geloopt achterom die huizen, waren hun achtergevels en hoge daken van zacht-roode steen te zien bovenuit de bloesemende boomen van de hoven. Het waren hier in bloei de kersen wit en los en de peren room-wit en de perziken zoo rozerood.

De kerk met zijn toren, schoon gevormde geweldige plompheid, opschouderend midden in deze rijkdom, was alom heerschend.

Door een achterstraatje kwam ik aan een snelvlietende beek. Deze beek volgde ik langs en het was heerlijk daar. Aan den overkant waren zijn welig grazige oevers bezet met jonggroene hagen en bloesemboomen, daaronder het jonge gras en welig kruid, bespeeld met zon en schaduw: goudgroen in zon en blauw-groen in schaduw.

Aan dezen kant waren fluweelen groene graslanden waar populieren ijl in blad rijzig stonden in het bloemige tapijt. De bloemen waren vele; gele, paardebloemen en boterbloemen en de gouden zonneschalen der dotterbloemen en lila pinksterbloemen en onder de hagen de teere gouwe. Langs de beek de paars-blauwe maagdepalm. Een nachtegaal jubelde tot weemoed toe van weelde vol in rozige boeket van een kleine perzikboom. Het klare water luidde klaterend. Een koekoek zong uit de verte: koekoek, en voor die welluidende roep in de gedachte uitgeklonken was, nog eens: koekoek koekoek. Uit

den toren vielen zwaarklankend eenige klokslagen, dit herinnerde vervreemd aan tijd. Een wolk-schaduw trok over en verarmde voor een wijle de weelde.

Ik verliet de beek, liep de zon van het weiland door en een klein dennenbosch binnen, dat ik al donker gezien had in de verte. Ik had hoofdpijn en ging daarom op den grond liggen. Ik keek op mijn klokje: tien minuten voor vier. Kort daarop viel ik in slaap. Na een langen tijd werd ik wakker. Het was nu vier uur. Ik had benauwd gedroomd, in de stemming van wreede beklemming, die een zwarte droom eigen is.

Ik stond op en die verandering in de bloedsomloop deed me goud en purper vuurwerk voor de oogen komen. Ik ging verder. Om half acht, overdacht ik, moest ik voor het avondeten thuis zijn. Ik zocht de beek weer op en vervolgde die al maar. Na een uur werd ik weer lui, ik ging aan den rand van de beek zitten rooken en gooide stokjes in den stroom en keek ze na. De lucht was melkig befloersd. Het zachtgroene landschap lag zoo van zelf en of het altijd zoo geweest was in dit licht, voor me uit. Toen zocht ik mijn hotelletje maar weer op.

De volgende dag was een Zondag. Ik zat op de bank voor het logement en de drie lieve dochters van madam kwamen bij me praten. De jongste was 14 jaar, die ging op een école moyenne bij Brussel. Ze was in 't zwart fluweel met witte kant, kort rokje, en bruine kousen en bruine

schoenen, twee groote bruine strikken in het donker-blonde haar. Dat had ze in een groote luchtige golf even boven haar fingeboogde wenkbrauwen.

Er kwam nog een broertje ook bij, een pedant

scholier van 15 jaar. Hij ging op een latijnsche school. Het was een verstandig gemoedelijk kereltje. Hij blaakte van geestdrift voor de Vlaamsche Beweging. Hij was nog in de jaren van ongeëvenredigde geestdrift. Hij liet me gedichtjes van hem lezen, kinderlijke natuurverheerlijkingen, maar wel wat té naïf op de manier van: O Vlaanderen, o Vlaanderen, gij zijt met vee besproeid. Een gedichtje over het riviértje, dat langs dit dorp stroomt, schrijf ik hier gedeeltelijk voor u over uit het letterkundeleerboekje, dat ze bij hem op school gebruikten:

DE NETHE.

Slechts bij poozen halvling hoorbaar,
Lijzig rimplend, vloeit de Nethe
Door de diepe dennewouden,
Door de weiden, langs de dreven,
In dit land van peis en vrée,
Wouden, lanen, vee en hoeven,
Slanke, scherp gespitste torens
En den dubbewolkten hemel
Went'lend in heur rimp'ling mee.
Glijdende ochtend-zonnestrallen
Zil'vren fijn den lichten nevel,
Traagzaam wuivend om het landschap
Als een sluier, maagd'lijk blank;
En geen klank trilt in die stilte
Dan, van verre, — over! — gevaren,
Slechts bij poozen halvling hoorbaar
Een verdoofde torenklank.

De jongen stelde me voor, wat te gaan wandelen en hij ging met me binnen eenige boerderijen, om een kosthuis voor me te vinden.

Dien middag ging ik weer met de gymnasiast wandelen en we zochten vanzelf de Nethe weer op, welks bloeiende oevers we toen volgden. Haar zachtblauw-glanzende oppervlak was veelgegroefd en met kolkjes doorwoeld in het gestroel van de snelle stroom om zijn vele bochten, en lange slierten helder groene waterruigt lagen gestrekt door den stroom op zijn bedding te wiegelen. Wij zagen staalblauw-glanzende torretjes op het oppervlak door elkaar kringelen en de jongen zeide een verske van Guido Gezelle, eenvoudig en schoon, dat begon van: „Gij winklend wanklend waterding met 't blauwe kabotseken aan.“

Een nachtegaal zat zeer dichtbij op een twijgje, de grijze slanke vogel, hij zong zijn diep gefluit als zwartpaarse violen de lente in en dook dan in het struweel. Het beekje babbelde voort.

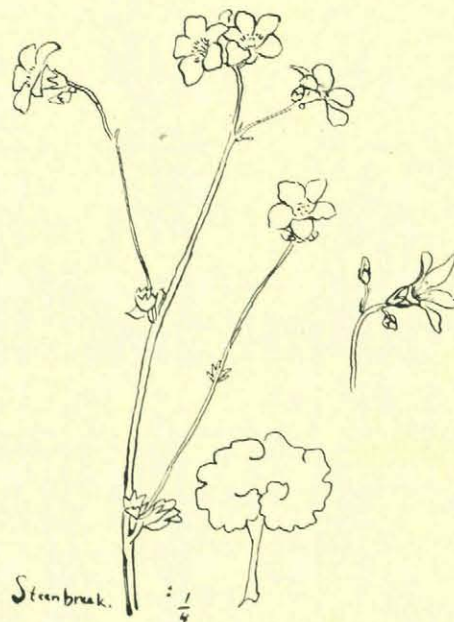
We gingen toen de groote dorpstraat weer opzoeken en liepen langs daar terug. Aan weerzijden de lage witgepleisterde huizen met de groote dofroode daken. De kleine kastanjeboomen deden hun jong groen lichtelijk wapperen op de zachte wind-streken, voor het hel-zonnige pleister. Aan het eind van de straat was de kerk met zijn torens. Over het leidak lag lila schaduw en flikkerende zon, in hoekige vlakken neergegleden. De toren van rosse steen, geprofileerd

door zijn steenen beeren, heerschte boven-uit. Uit de galmgaten vielen zeilend af en zweefden dan in breede spiralen torenvalken en kraaien, doende hun geschater in de zonnige ruimte verloren gaan.

Zoo een oude groote dorpstoren is het direkt voelbaar zinnebeeld van de tijd. Hij laat de uren duren om zijn grijzen kop, de nieuwe nijvere morgen en de loome middag, saaie nasleep van den zuiveren morgen.

Dien avond haalde ik mijn vriend van den trein.

Den volgenden ochtend ging ik er nog eens op uit, om te zien op een boerderij in de kost te komen, voor een 8 of 9 francs in de week. Ik slaagde al dadelijk. 's Middags eerst met een kruiwagen mijn bagage afgehaald aan het hotel en mijn kist aan het station. Den daarop volgenden ochtend bracht ik mijn kamertje op orde. Aan de gekalkte wanden hing ik roode sjaals. Door een klein vierkant

raampje zie ik van uit mijn bed 's avonds het maanlicht en 's ochtends de roggeakkers.

Ik volg nu het boerenleven van den ochtend tot den avond, help mee dorschen en wannen maar sta niet mee om vier uur op.

Het is hier een gehucht met een kleine kapel, dat gehucht hoort bij het groote dorp. Deze buurt is zoo mooi, dat ik er niet uit kom om te werken.

Van den zomer ga ik mee hooien naar het hooiland langs de beek. Dan op, wanneer om twee uur reeds de bleeke zomernachthemel aan zijn kruin begint op te lichten.

Eenige dagen geleden zag ik „le Printemps“ van Millet.

Het door een bres in het loode zwerk gestroomde zonlicht scheen schitterend heen door de regen die was als een voorhang van kralen in een kamertuin. Het weidegras was valschgroen en daaruit stonden de rijzige populieren, helgroene vlammen tegen de

loode lucht, en wit-wit de bloesemboomen. En tegenover de zon op het blauwzwarte de regenboog, geheel onstoffelijke kleurverschijning.

En dan een sprookjesachtig landschap als van een primitieven prentje in een middeleeuwsch getijboekje.

Het is het landschap, gezien van achter het riviertje over de weiden naar het zuidoende van het dorp, bij namiddag licht. De weiden met verspreid staande populieren, op den voorgrond groot en naar verre verkleinend tot wazige pluimpjes op steeltjes. Daarachter het iets hoger liggend verschiets, een vreemde, lange brokkelige lijn van hoogdakige huizen, onderbroken slechts door de twee kleine vormverschijningen van een molen en van de toren.

Het is nu half Mei. Na het dagwerk, in den achtermiddag, loop ik dikwijls een eind langs de beek.

Het boomloof is door de zwoelte van de laatste dagen tot inniger omsluiting verdicht. De kastanjeboomen die zijn tot hoog in de ronding van hun kroon verlicht met duizend luchters en de linden met hun zachte, rijke kronen en de wildernissen van kruidige planten zijn de in roerloosheid gebroeide wrochtsels van den vroegen zomer. Het lommer neigt nu zwaar zomersch.

In de hooilanden, die liggen ten oosten van het dorp, daar is het een paradijs. Het zijn door rijzige populieren omsloten bloemeweiden. Boven het hoge gras doen gele boterbloemen en blanke steenbreek hun hoofdjes nijgen. Diep in het groene gras verstoken bloeien lichtblauwe vergeet-mij-nietjes, donkerblauw zenegroen en de sterremuur met de blauwachtige grasbladen. De veenachtigste landen zijn doorsneden van greppels die zijn volgegroeid met de waterklaver en waterviolier met hun teederen

bloei, aan den rand van die greppels de zachtgoudglanzende dotterbloemen. Een arm van de Nethe doorkruist deze landen, zijn spiegel is hier en daar geheel bevoerd met het anemonig gebloemde der vlottende waterranonkel. Een turfvijver met rechte, zwarte verbrokkelde wallekant ligt ergens stil den

hemel te weerspiegelen, breuk van hemelklaarte geslagen in den groenen bodem.

Populieren overal, wissellooverige boomtorens, verdroomd in atmosfeer.

De eigenlijke Nethe vliet achter om stille oude tuinen, slingerpaden door kniehoog gras vol bloemen, verwaarloosde gazons, waarop zwaarrood bebloemde ronde bosschen der rhododendrons prijken. Vruchtboomen knoestig en gewrongen lommeren over, en een boschje van seringen paars betrost. Een vliet achter om groote hoven, moestuinen met beschuttende hagen en planken schuttingen waartegen leiboompjes; paden recht en lang voeren langs de groentebedden en broeibakken. Hier langs de Nethe groeien mooie kruiden, zooals de sierlijke akelei, maagdepalm, de hooge, roze vossesstaart en reuzige, sappige struikgewassen van den smeerwortel.

JOHANNES DE ZWERVER.

